

Eurofins Ahma Oy
Niina Lappalainen
NiinaLappalainen@eurofins.fi

Viite Lausuntopyyntöne 11.11.2019

Aihe SÄHKÖASEMIEN RAKENTAMINEN, HARJAVALTA, KOKEMÄKI, NAKKILA

Eurofins Ahma Oy toteuttaa Fingird Oyj:n suunnitteleminen sähköasemien rakennushakkeiden ympäristöselvitykset. Selvityksiä varten Satakunnan Museolta on pyydetty tietoja Harjavalltaan, Kokemäelle ja Nakkilaan sijoittuvien hankealueiden kulttuuriympäristöistä sekä muinaisjäännöksistä.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Nakkilaan Huopilaan sijoittuvalta alueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/63) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Tällä alueella ei maaston topografian perusteella todennäköisesti sijaitse esihistoriallisia kohteita, joten selvityksiä ei tarvita.

Sen sijaan sekä Harjavallan että Kokemäen Kolsin voimalaitosten ympäristössä on tunnettuja muinaisjäännöksiä. Lammaisten historiallinen kylätontti on sijainnut kosken eteläpuolella nykyisen Harjavallan voimalaitoksen alueella. Kylätontti lienee pääosin tuhoutunut alueen rakentamisen yhteydessä, mutta sen tarkka sijainti ei ole tiedossa. Voimalaitoksentien länsipuoleiselta pellolta on löytynyt merkkejä historiallisesta asutuksesta.

Kokemäen Kolsin voimalaitoksen luoteispuolella joen länsirannalla on sijainnut rautakautisia kalmistoja. Myllymäen polttokalmisto on jäänyt patojärven alle, Kakkulaistentien länsipuolella ollut Kirkkovainion kalmisto lienee tuhoutunut pellon raivauksessa. Tiedot kohteista ovat kuitenkin hyvin vanhoja, eikä voida sulkea pois mahdollisuutta, että alueella edelleen on jäljellä ainakin osia kiinteistä muinaisjäännöksistä.

Satakunnan Museo katsoo, että tehtäviin ympäristöselvityksiin tulee liittää edellä kuvatut tiedot. Mikäli selvityksen yhteydessä halutaan esittää rakentamiselle parhaiten soveltuvat alueet, tulee Harjavallan ja Kolsin voimalaitosten läheisyydessä toteuttaa arkeologinen tarkkuusinventointi ja koetutkimuksia, jotta muinaisjäännösten olemassaolo voidaan sulkea pois tai ne voidaan rajata.

Kulttuuriympäristö ja rakennusperintö

Kaikki kolme aluetta Satakunnassa, jolle suunnitellaan sähköaseman rakentamista, sijoittuvat osittain valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaisiin kulttuuriympäristöihin. Tiedot valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävistä kulttuuriympäristöistä ja maisema-alueista on saatavissa kaikille avoimesta kulttuuriympäristön palveluikkunasta (www.kyppi.fi), kuten Museovirasto jo omassa lausunnossaan mainitsikin. Kulttuuriympäristön palveluikkunan kautta on saatavissa myös Satakunnassa tehtyjen rakennusinventointien kohdetiedot (valitse karttatasoksi: Satakunnan rakennusinventointien kohteet).

Maisema-alueiden päivitysinventointi on toteutettu Satakunnassa valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti vuosina 2012-14. Valtioneuvosto ei kuitenkaan toistaiseksi ole tehnyt periaatepäätöstä uusista maisema-alueista. Ne on sen sijaan huomioitu 20.9.2019 voimaan tullessa Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 ja tiedot niistä löytyvät myös Ympäristöministeriön maisema-alueiden kuulemista koskevalta sivustolta ([https://www.ym.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Uutiset/Ymparistoministerio_kuulee_ehdotuksista_\(37446\)](https://www.ym.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Uutiset/Ymparistoministerio_kuulee_ehdotuksista_(37446))).

Esillä olleista kolmesta Satakuntalaisesta alueesta Nakkilan Huopila rajautuu esitettyyn uuteen Kokemäenjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Arvokkaaksi luokiteltua rakennusperintöä suunnittelualueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole.

Harjavallan suunnittelualue sijoittuu kokonaisuudessaan edellä mainitulle Kokemäenjokilaakson valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle sekä osittain myös Lammaistenlahden valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (www.rky.fi). Lisäksi alueella sijaitsee yksi maakunnallisesti merkittävä kulttuurihistoriallinen kohde, Harjavallan voimalaitos (Nakkilan kunnan puolella), joka on huomioitu myös Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 kohdemerkinnällä kh ja suojeltu Nakkilan taajamaosayleiskaavassa kohdemerkinnällä. Itse suunnittelualueella ei ole muita rakennusperintökohteita.

Suunnittelualueista Kokemäen Kolsi sijoittuu osittain maakunnallisesti merkittävään saman nimiseen kulttuuriympäristöön, jonka alueella on erikseen inventoitu Kolsin voimalaitoksen rakennus. Kolsin voimalaitos on suojeltu Kokemäen rantayleiskaavassa kohdemerkinnällä. Tarkemmat tiedot kuntakaavoista on saatavissa asianomaisten kuntien karttapalveluista.

Arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja rakennusperinnön kannalta olennainen kysymys on suunnitteilla olevien sähköasemien koko sekä niihin liittyvät johtojärjestelyt. Lausuntopyyntöaineistosta asia ei käy ilmi. Ilman kokotietoja alueiden soveltuvuuteen sähköasemien sijoituspaikaksi, on mahdotonta ottaa kantaa.

Satakunnan Museo

Museonjohtajan sijaisena,
arkeologi

Leena Koivisto

Tutkija

Liisa Nummelin

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/kirjaamo, Katariina Alaspää, Päivi Valkama
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä